
Calici - vårdhygieniska rutiner

INLEDNING

Vid diarré/kräkning hos en patient gör ansvarig läkare en bedömning om symtomen kan bero på infektion och därmed utgöra risk för smittspridning. Läkaren ordinerar eventuella prover och vidtar åtgärder för att förhindra smittspridning utan att invänta provsvar.

PLACERING AV PATIENT

Patient som kommer till sjukhuset med misstanke om gastroenterit ska omedelbart isoleras i eget rum med toalett, helst på infektionskliniken. Om inte toalett finns på vårdrummet avdelas närmaste toalett för patienten.

Inneliggande patient, som insjuknar med symtom på gastroenterit, isoleras på befintligt vådrum. Märk dörren till vådrummet med gul skylt. Om inte toalett finns på vådrummet avdelas närmaste toalett för patienten.

Medpatient utan symtom, som delar rum eller toalett med smittad patient, betraktas som tänkbar smittbärare och isoleras på vådrummet.

HANDTVÄTT OCH MUNSKYDD - TILLÄGG TILL BASALA HYGIENRUTINER OCH KLÄDREGLER

Utför handtvätt med tvål och vatten, därefter noggrann torkning av händerna och därefter handdesinfektion. Handtvätt ska utföras även om händerna är synligt rena eftersom alkohol inte har fullständig effekt på icke-höljeförsedda virus som till exempel calicivirus.

Använd stänkskydd (munskydd och skyddsglasögon eller visir) om det är känt att patienten kräks och det finns risk för stänk mot ansiktet. Använd kirurgiskt munskydd klass II R.

DEFINITION UTBROTT, KOHORTVÅRD OCH INTAGNINGSTOPP

Utbrott

Ett utbrott definieras som två eller flera fall av diarré/kräkning hos patienter och/eller personal, där det finns ett tydligt samband.

Kohortvård

För att begränsa ett utbrott av virusorsakad gastroenterit kan kohortvård bli aktuellt. Med kohortvård menas att patienter som exponerats för smitta och patienter med symtom skiljs från de övriga patienterna och vårdas separat med särskild avdelad personal. Kohortvård ska tillämpas hela dygnet för att vara effektivt.

Intagningsstopp

Intagningsstopp kan bli aktuellt vid okontrollerad spridning, dvs om patienter i mer än ett vådrum insjuknar och/eller om personal, som inte varit i direkt kontakt med

Calici - vårdhygieniska rutiner

symtomgivande patient insjuknar. Verksamhetschefen beslutar om intagningsstopp i samråd med vårdhygien (kan under jourtid beslutas av bakjour efter samråd med infektionsbakjouren). Intagningsstopp hävs 48 timmar efter symtomfrihet.

ÅTGÄRDER VID UTBROTT

Se även: [Calici - checklista](#)

Kontakta vårdhygien

I samråd beslutas om provtagningens omfattning, intagningsstopp och besöksrestriktioner. Under kvällar och helger kontaktas infektionsbakjour för råd.

Information

Avdelningschef/motsvarande informerar:

- Verksamhetschef
- All personal på avdelningen
- Berörda serviceavdelningar (t ex transport, kemlab, städ, centralkök, logistik och resursen)
- Patienter, anhöriga och besökare - sätt upp skylt på dörrar in till avdelningen

Provtagning

Ta avföringsprov för norovirus (calicivirus), enligt ordination.

Se provtagningsanvisning Laboratoriemedicin: [Norovirus \(calicivirus\)](#)

Dokumentation

Använd blanketten: [Calici – registrering av utbrott patient/personal](#)

Då utbrottet anses avslutat gör verksamheten en sammanställning av utbrottet genom att fylla i en slutrapport.

Patientrelaterade åtgärder

Tänkbara smittbärare ska om möjligt inte flyttas inom avdelningen, andra avdelningar eller besöka serviceenheter (sjukgymnast, arbetsterapi, röntgen, operation m fl). Behandlingar och undersökningar som är absolut nödvändiga får dock genomföras. Informera mottagande enhet, både muntligt och på remiss, i god tid så att de hinner förbereda sig. Transport utförs av avdelningens egen personal.

Informera alla patienter om vikten av att händerna tvättas noggrant efter toalettbesök, samt före måltid. Lämna broschyr *Handhygien – det är viktigt!* Information till vårdtagare, anhöriga och besökare.

Calici - vårdhygieniska rutiner

VÅRDHYGIENISKA RUTINER

Mathantering

Vid enstaka patientfall serveras dessa patienter mat och dryck på vådrummet. Vid utbrott på avdelningen serveras alla patienter mat och dryck på vådrummet. Avdelningsköket bör bemannas med särskild avdelad personal som inte samtidigt deltar i vården av patienter med symtom eller tänkbara smittbärare. Gemensamt fika (bröd, smör, ost etc) för personal på avdelningen ska undvikas.

Punktdesinfektion

Punktdesinfektion innebär att spill och stänk av kroppsvätskor eller smittsamt material torkas upp direkt. Ta upp spill/stänk med papper, bearbeta sedan ytan noggrant med alkoholbaserad ytdesinfektion med rengörande effekt.

Daglig desinfektion hos smittsam patient

Vårdpersonal utför desinfektion av tagytor och patientnära ytor i vådrummet samt toalett och handfat med alkoholbaserad ytdesinfektion med rengörande effekt.

När patienten anses frisk (efter 48 timmars symtomfrihet) utförs en daglig desinfektion enligt ovan samt att patientsängen bäddas ren, patienten duschas och förses med rena kläder. Toalettpappersrullen och handdukar byts.

Tvätthantering

Använd rumsbunden tvättsäck som försluts på vådrummet och skickas direkt som smittförande tvätt (gul säck med upplösbar innersäck).

Avfallshantering

Använd rumsbunden avfallssäck som försluts på vådrummet och kastas direkt.

Vårdplanering och utskrivning till annan vårdform

På en vårdavdelning som **inte har intagningsstopp** ska patienter med symtom eller tänkbara smittade inte vårdplaneras eller skrivas ut förrän efter 48 timmars symtomfrihet. För övriga patienter sker vårdplanering och utskrivning enligt ordinarie rutin. Informera mottagande enhet att calici-smitta finns på avdelningen.

På en vårdavdelning som **har intagningsstopp** kan efter individuell bedömning vårdplanering ske via telefon eller videokonferens, för att inte försena kommande utskrivningar. Däremot sker ingen utskrivning från vårdavdelningen till andra vårdenheter. Patienter kan däremot skrivas ut till ordinärt boende utan kommunala vårdinsatser.

Besökare

Begränsa antalet besök. I de fall besök sker ska besökare informeras om vikten av god handhygien samt att de inte ska besöka andra avdelningar på sjukhuset.

Calici - vårdhygieniska rutiner

Personal och studenter

Personal och studerande som insjuknar ska direkt avbryta arbetet och gå hem.

Symtomfrihet 48 timmar krävs innan återgång i arbetet.

All personal ska i möjligaste mån vara avdelningsbunden, dvs inte tjänstgöra på andra avdelningar samtidigt.

REFERENSER

Vårdhandboken 2015, [Infektioner i magtarmkanalen](#)

Folkhälsomyndigheten 2014, [Vinterkräksjuka i vården](#)